

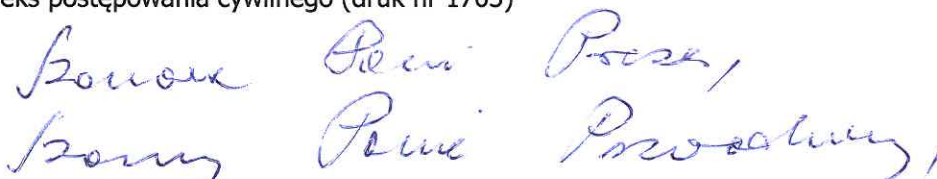
Warszawa, 12 listopada 2013 r.

KL/677/184/BW/2013

Pani
Małgorzata Krasnodębska-Tomkiel
Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Pan
Tadeusz Aziewicz

Przewodniczący Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (druk nr 1383) i rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (druk nr 1703)

W nawiązaniu do posiedzenia podkomisji w dniu 6 listopada 2013 r. i dyskusji, która się odbyła w związku z treścią proponowanego art. 73a, poniżej przedstawiamy propozycje zmian tego przepisu. Pragniemy zauważyć, że proponowane przez nas zmiany, w żaden sposób nie ograniczą prawa Prezesa UOKiK do korzystania z wprowadzanego do ustawy instrumentu publicznego informowania, natomiast doprecyzowują przepis i zapewnią przedsiębiorcom w minimalnym stopniu, konstytucyjne prawo do sądu. Jednocześnie, wskazujemy na kwestie związane z terminologią użytą w projektowanym art. 73a, na które uwagę zwróciło również Biuro Legislacyjne. Liczymy, że nasze propozycje pomogą w wypracowaniu optymalnego brzmienia projektowanego przepisu.

1) Prawo do sądu:

W celu zapewnienia przedsiębiorcom prawa do sądu, możliwych jest kilka konstrukcji prawnych. Poddajemy pod rozważenie następujące rozwiązania.

a) Propozycja nr 1:

Po pierwsze, w ślad za propozycją złożoną przez POHiD, proponujemy, aby podanie informacji do publicznej wiadomości następowało na podstawie **postanowienia**, od którego przedsiębiorcy służyć będzie **zażalenie** do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK). Zgodnie z art. 479³² k.p.c. zażalenie wnosi się do SOKiK w ciągu tygodnia od jego doręczenia, natomiast zgodnie z art. 396 k.p.c., wykonalność zaskarżonego postanowienia może być przez sąd wstrzymana, co oznacza, że **samo wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania postanowienia**. Natomiast w sytuacji, w której sąd uzna, że zażalenie jest uzasadnione, uchylą postanowienie, co będzie skutkowało „zdjęciem” z listy ostrzeżeń publicznych, a więc wycofaniem opublikowanej informacji na temat przedsiębiorcy.

Brzmienie przepisu mogłoby się kształtować w sposób następujący:

Art. 73a. 1. Jeżeli z informacji zgromadzonych w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wynika, że istnieje szczególnie uzasadnione podejrzenie, że przedsiębiorca dopuszcza się praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, która może spowodować znaczne straty lub niekorzystne skutki dla szerokiego kręgu konsumentów, Prezes Urzędu może podać do publicznej wiadomości, w tym na stronie internetowej Urzędu zgromadzone w toku postępowania informacje o tym zachowaniu i jego prawdopodobnych skutkach.

2. Rozstrzygnięcie w przedmiocie podania do publicznej wiadomości informacji, o których mowa w ust. 1, następuje w drodze postanowienia. Na postanowienie to stronie służy zażalenie.

b) Propozycja nr 2:

Po drugie, w ślad za propozycją Sądu Najwyższego¹ poddajemy pod rozważenie połączenie proponowanej w art. 73a instytucji z tzw. **decyzją zabezpieczającą** (którą obecnie można wydać tylko w sprawach praktyk ograniczających konkurencję – art. 89 ustawy). Pozwoliłoby to z jednej strony wzmocnić ochronę konsumentów, a jednocześnie dałoby przedsiębiorcom możliwość zaskarżenia takiej decyzji, zapewniając przedsiębiorcom minimalne gwarancje proceduralne. W tej sytuacji, przedsiębiorcy przysługiwałoby **odwołanie**, które na wzór art. 89 **nie wstrzymwałoby wykonania decyzji Prezesa UOKiK**. Z kolei sąd uznając odwołanie za uzasadnione, uchylałby je lub zmieniał, co skutkowałoby wycofaniem opublikowanej informacji na temat przedsiębiorcy.

Brzmienie przepisu mogłoby się kształtować w sposób następujący:

Art. 73a. 1. Jeżeli z informacji zgromadzonych w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wynika, że istnieje szczególnie uzasadnione podejrzenie, że przedsiębiorca dopuszcza się praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, która może spowodować znaczne straty lub niekorzystne skutki dla szerokiego kręgu konsumentów, Prezes Urzędu w drodze decyzji może podać do publicznej wiadomości, w tym na stronie internetowej Urzędu zgromadzone w toku postępowania informacje o tym zachowaniu i jego prawdopodobnych skutkach.

2. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji. Przed wydaniem decyzji stronie nie przysługuje prawo do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

3. Decyzja ta nie obowiązuje dłużej niż do czasu wydania decyzji kończącej postępowanie w sprawie.

4. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się art. 106 ust. 1 pkt. 1 i 2.

2) Przesłanki zastosowania art. 73a:

Należy podkreślić, że brak jest tożsamości pomiędzy przesłankami zawartymi w projektowanym art. 73a, tj.: **naruszenie przepisów prawa z zakresu ochrony konsumentów**, które uprawniają Prezesa UOKiK do publicznego informowania, a przesłanką **„praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów”** o której mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej: uokik). Po

¹ Uwagi Sądu Najwyższego do projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz o zmianie niektórych innych ustaw, pismo z dnia 11 stycznia 2013 r. (BSA III-021-493/12) – str. 3;

pierwsze, można przyjąć, że przesłanki zawarte w art. 73a są znacznie szersze od pojęcia „praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów” i swoim zakresem obejmują zachowania, które nie są przez ustawę kwalifikowane jako naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Innymi słowy, naruszenie praw konkretnego konsumenta (np. poprzez przekazanie nierzetelnej informacji lub fakt zawarcia umowy, w której są klauzule abuzywne) **niewątpliwie oznaczać będzie naruszenie przepisów prawa z zakresu ochrony konsumentów, ale niekoniecznie musi być zakwalifikowane jako praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów.** Co więcej, nawet w przypadku naruszeń prawa odnoszących się do szerokiego kregu konsumentów, nie zawsze będziemy mieli do czynienia z naruszeniem zbiorowych interesów konsumentów, skoro zgodnie z art. 24 ust. 3 uokik, suma indywidualnych interesów konsumentów, nie jest zbiorowym interesem konsumentów. Taka interpretacja prowadzi do wniosku, że pomimo braku naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, Prezes UOKiK uprawniony będzie do informowania o „negatywnej” działalności danego przedsiębiorcy w przypadku wystąpienia przesłanek z projektowanego art. 73a. W tym wypadku powstaje jednak pytanie, dlaczego ustawodawca przyznaje organowi antymonopolowemu prawo do podawania do publicznej wiadomości informacji o zachowaniu danego przedsiębiorcy, skoro jednocześnie zachowanie to, jako niestanowiące praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów nie podlega sankcji w postaci wydania decyzji o uznaniu zachowania za niezgodnego z prawem i decyzji o nałożeniu na przedsiębiorcę kary pieniężnej?

Tymczasem, skoro w obydwu wypadkach, tj. zarówno w art. 24 uokik, jak i w projektowanym art. 73a, w istocie chodzi o dokładnie te same zachowania, **tj. o praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów**, to zgodnie z zasadą, że tym samym pojęciom ustawy przypisujemy te same znaczenia, w projektowanym art. 73a przesłankę „naruszenia przepisów prawa z zakresu ochrony konsumentów”), należałoby zastąpić przesłanką „praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów” – zwłaszcza, że zastosowanie tego instrumentu możliwe jest właśnie dopiero w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Rozwiązałoby to wszelkie wątpliwości interpretacyjne i zapewniłoby spójność wprowadzanej instytucji z dotychczas obowiązującymi przepisami.

Zwracamy też uwagę, że korzystnie przez Prezesa Urzędu z projektowanego instrumentu w założeniu miało być prawem a nie obowiązkiem, w związku z czym proponujemy sformułowanie przepisu z wykorzystaniem pojęcia „może”, zgodnie z przedstawionym wyżej propozycjami.

Wobec powyższego proponujemy zastąpienie przesłanki „**naruszenia przepisów prawa z zakresu ochrony konsumentów**”, przesłanką „**praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów**”, o której mowa w art. 24 ustawy, zgodnie z przedstawionym wyżej propozycjami.

Henryka Bochniarz
Prezydent Konfederacji Lewiatan

